

Rahvastikuregistri seadus

1. osa

RAHVASTIKUREGISTER

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab rahvastikuregistri andmete koosseisu ja rahvastikuregistri pidamise, elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise, isikukoodi andmise, andmete töötlemise, andmetele juurdepääsu tagamise ning nende tegevuste üle järelevalve teostamise korra.

§ 2. Rahvastikuregistri pidamine

- (1) Rahvastikuregister on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu.
- (2) Rahvastikuregistri vastutav töötleja on Siseministeerium.
- (3) Rahvastikuregistri volitatud töötlejaks määratakse riigiasutus või riigi omandis olev eraõiguslik juriidiline isik käesolevas seaduses kehtestatud korras.
- (4) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega rahvastikuregistri turvaklassi.
- (5) Vabariigi Valitsus võib kehtestada määrusega rahvastikuregistri pidamiseks ja andmete töötlemiseks täpsemad nõuded ja tingimused.

§ 3. Rahvastikuregistri pidamise eesmärk

Rahvastikuregistri pidamise eesmärk on käesolevas seaduses sätestatud juhtudel usaldusväärse teabe kogumine ja väljastamine isikuandmete kohta:

- 1) riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustele ning füüsilistele ja juriidilistele isikutele neile seadusega või seaduse alusel pandud avalik-õigusliku ülesande (edaspidi *avalik ülesanne*) täitmiseks;
- 2) Eesti rahvastiku arvestuse pidamiseks;
- 3) õigustatud huvi korral füüsilistele ja juriidilistele isikutele;
- 4) välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkulepete täitmiseks.

§ 4. Käesoleva seaduse ja teiste seaduste kohaldamine

- (1) Rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel lähtutakse käesolevas seaduses sätestatud eesmärkidest, korrast ja tingimustest ning kohaldatakse isikuandmete kaitse seadust ja avaliku teabe seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 5. Rahvastikuregistri subjekt

(1) Rahvastikuregistri subjektiks on Eesti kodanik, Eestis elukoha registreerinud Euroopa Liidu muu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik, Eestis elamisloa või elamisõiguse saanud välismaalane ning Eestis muul seaduslikul alusel viibiv isik.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud muul seaduslikul alusel Eestis viibivaks isikuks on käesoleva seaduse tähenduses:

- 1) isik, kes viibib Eestis välismaalaste seaduse § 130 alusel;
- 2) isik, kes viibib Eestis Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 30 lõike 3 alusel;
- 3) Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel elavast välismaalasest põlvnev alla üheaastane laps kuni üheaastaseks saamiseni või kui elamisloa, elamisõiguse või Eesti kodakondsuse saamise taotlus on esitatud enne lapse üheaastaseks saamist, taotluse menetluse lõppemiseni;
- 4) Eesti kodakondsuse kaotanud või ekslikult Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi saanud isik kuue kuu jooksul Eesti kodakondsuse kaotamisest või Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi kehtetuks tunnistamisest arvates.

§ 6. Rahvastikuregistri andmete õiguslik tähendus

(1) Rahvastikuregistrisse kantud andmetel on õiguslik tähendus.

(2) Avaliku ülesande täitmisel lähtutakse rahvastikuregistrisse kantud põhiandmetest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei kohaldata käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmetele, käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 10 nimetatud andmetele, kui rahvastikuregistrisse ei ole kantud nende andmete rahvastikuregistrisse kandmise aluseks olnud perekonnaseisudokumentide andmeid, ning käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 16 nimetatud haridustaseme andmetele.

§ 7. Rahvastikuregistri dokumendihaldus

Käesolevas seaduses, perekonnaseisutoimingute seaduses ja nimeseaduses ettenähtud haldusmenetluse käigus saadud või loodud dokumenti, mis on registreeritud rahvastikuregistris, ei pea haldusorgan registreerima asutuse dokumendiregistris.

§ 8. Rahvastikuregistri andmete säilitamine

(1) Rahvastikuregistrisse kantud andmeid säilitatakse alaliselt, välja arvatud käesoleva seaduse § 25 punktis 3 nimetatud andmetele juurdepääsu andmed, mida säilitatakse viis aastat.

(2) Rahvastikuregistrisse kantud andmeid säilitatakse arhiiviseaduses sätestatud korras.

2. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI VASTUTAV JA VOLITATUD TÖÖTLEJA

§ 9. Rahvastikuregistri vastutava töötleja õigused ja kohustused

(1) Vastutav töötleja peab tagama rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise vastavuse seadustega ja seaduse alusel kehtestatud õigusaktidega.

(2) Vastutav töötleja:

- 1) korraldab rahvastikuregistri pidamiseks vajalike arendustööde läbiviimise;
 - 2) korraldab ja koordineerib rahvastikuregistri pidamist;
 - 3) korraldab rahvastikuregistri andmete õigsuse kontrollimist;
 - 4) korraldab rahvastikuregistri andmete kaitset;
 - 5) kehtestab rahvastikuregistri pidamise korra või sõlmib rahvastikuregistri volitatud töötlejaga rahvastikuregistri pidamise lepingu;
 - 6) otsustab rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu andmise;
 - 7) teostab järelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle, sealhulgas rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise üle;
 - 8) lahendab volitatud töötleja ja teiste andmete töötlejate vahelisi rahvastikuregistri pidamisega ning rahvastikuregistri andmete töötlemisega seotud vaidlusi;
 - 9) lahendab rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemisega seotud vaideid;
 - 10) korraldab rahvastikuregistriga seotud rahvusvahelist koostööd ja sõlmib rahvastikuregistriga seotud välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitavad kokkulepped;
 - 11) annab soovituslikke juhiseid käesoleva seaduse rakendamiseks;
 - 12) täidab teisi ülesandeid, mis on käesoleva seaduse või muude seadustega antud tema pädevusse.
- (3) Vastutaval töötlejal on õigus saada käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmiseks andmeandjatelt andmeandjate poolt rahvastikuregistrisse edastatavaid andmeid ja dokumente.
- (4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud õigustele ja kohustustele laienevad vastutavale töötlejale isikuandmete kaitse seaduses ja avaliku teabe seaduses ettenähtud õigused ja kohustused, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.
- (5) Valdkonna eest vastutav minister määrab vajaduse korral käskkirjaga käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud vastutava töötleja üksikute kohustuste täitmiseks vastutava ametniku.

§ 10. Rahvastikuregistri volitatud töötleja määramine

- (1) Vabariigi Valitsus määrab korraldusega valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul rahvastikuregistri volitatud töötlejaks (edaspidi *volitatud töötleja*) käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele vastava riigiasutuse või riigi omandis oleva eraõigusliku juriidilise isiku. Riigi omandis olev eraõiguslik juriidiline isik määratakse halduskoostöö seaduses sätestatud korras.
- (2) Volitatud töötleja määramisel kuulab Vabariigi Valitsus ära riigi infosüsteemide alaseid töid koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspeksiooni arvamuse.
- (3) Volitatud töötleja peab käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud lepingu sõlmimiseks või korra kehtestamiseks ning volitatud töötleja ülesannete täitmise perioodil:
- 1) omama või tal peab olema võimalus kasutada rahvastikuregistri pidamiseks vajalikku infotehnoloogilist riistvara;
 - 2) tagama organisatsiooniliste ja tehniliste meetmetega rahvastikuregistri andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse registri turvaklassi nõuete kohaselt;
 - 3) omama andmekogu pidamise kogemust;
 - 4) olema võimeline viima läbi rahvastikuregistri andmete töötlemiseks vajalikku väljaõpet;
 - 5) omama rahvastikuregistri andmete kaitse korraldamiseks vajalikke teadmisi ja võimalusi;
 - 6) omama võimalust kasutada töötajaid, kes tunnevad kõrgtasemel infotehnoloogiat ning isikuandmete kaitse ja andmekogudealaseid õigusakte.
- (4) Vastutav töötleja kontrollib enne Vabariigi Valitsusele ettepaneku esitamist koos riigi infosüsteemide alaseid töid koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspeksiooniga volitatud töötleja kandidaadi vastavust nõuetele.

(5) Vastutav töötleja võib täpsustada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimusi enne käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud lepingu sõlmimist või korra kehtestamist, teatades täpsustatud tingimustest volitatud töötleja kandidaadile üks kuu enne tema nõuetele vastavuse kontrollimist.

§ 11. Rahvastikuregistri volitatud töötleja õigused ja kohustused

(1) Volitatud töötleja on kohustatud pidama rahvastikuregistrit vastavuses seadustega ja seaduste alusel kehtestatud õigusaktidega, rahvastikuregistri pidamise korra või rahvastikuregistri pidamise lepinguga ning vastutava töötleja pädevuse piires antud korraldustega.

(2) Volitatud töötleja:

1) töötleb rahvastikuregistri andmeid õigusaktides, rahvastikuregistri pidamise korras või vastutava töötlejaga sõlmitud rahvastikuregistri pidamise lepingus ettenähtud juhtudel, ulatuses ja korras;

2) tagab rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse ja säilimise;

3) annab vastutavale töötlejale aru tehtud töödest rahvastikuregistri pidamise korras või lepingus kehtestatud korras ja tähtaegadel;

4) annab juhiseid ja selgitusi andmeandjatele ja andmesaajatele andmete töötlemise ning andmete üleandmise tehnilistes küsimustes;

5) esitab andmeandjatele järelepärimisi enda kohustuste täitmiseks;

6) tagab rahvastikuregistri andmete kaitsega seotud teabe saladuses hoidmise ka pärast volitatud töötleja volituste lõppemist;

7) korraldab vastutava töötleja ülesandel rahvastikuregistri andmete töötlejatele vajalikku väljaõpet;

8) teatab vastutavale töötlejale andmeandjate poolt andmete tähtjaks esitamata jätmisest või mittenõuetekohasest esitamisest;

9) tagab käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 sätestatud nõuete täitmise;

10) otsustab rahvastikuregistri andmete juurdepääsu andmise käesolevas seaduses sätestatud juhtudel;

11) täidab teisi ülesandeid, mis on käesoleva seadusega antud tema pädevusse.

(3) Kui volitatud töötleja leiab, et vastutava töötleja korraldus on vastuolus seadusega, jätab ta selle täitmata ja teatab sellest viivitamata kirjalikult vastutavale töötlejale, riigi infosüsteemide alaseid töid koordineerivale asutusele ja Andmekaitse Inspeksioonile. Kui vastutav töötleja kordab oma korraldust kirjalikult, on volitatud töötleja kohustatud selle täitma, teavitades sellest riigi infosüsteemide alaseid töid koordineerivat asutust ja Andmekaitse Inspeksiooni.

(4) Volitatud töötlejal on õigus nõuda vastutavalt töötlejalt kirjalikke korraldusi.

(5) Volitatud töötlejale laienevad lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 sätestatud õigustele ja kohustustele avaliku teabe seaduses ja isikuandmete kaitse seaduses ettenähtud õigused ja kohustused, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

3. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI PIDAMINE

§ 12. Rahvastikuregistri pidamise korra kehtestamine ja lepingu sõlmimine

(1) Rahvastikuregistri pidamiseks kehtestab valdkonna eest vastutav minister riigiasutusest volitatud töötleja puhul rahvastikuregistri pidamise korra või sõlmib riigi omandis oleva

eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötajaga rahvastikuregistri pidamiseks halduslepingu (edaspidi *leping*).

(2) Leping kooskõlastatakse enne sõlmimist riigi infosüsteemide alaseid töid koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspeksiooniga.

(3) Leping sõlmitakse viieks aastaks. Lepingu tähtaeg pikeneb iga kord järgmiseks viieks aastaks, kui vastutav töötaja või riigi omandis oleva eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötaja ei teata kirjalikult lepingu lõpetamisest vähemalt üks aasta enne lepingu lõppemise tähtaja saabumist.

(4) Kui vastutav töötaja või riigi omandis oleva eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötaja on teatanud lepingu lõpetamisest, määratakse uus volitatud töötaja ning uus leping sõlmitakse vähemalt kuus kuud enne kehtiva lepingu tähtaja lõppemist, lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral vähemalt kolm kuud enne lepingu lõpetamist.

§ 13. Rahvastikuregistri pidamise kord ja lepingutingimused

(1) Rahvastikuregistri pidamise korras või lepingus sätestatakse:

- 1) rahvastikuregistri pidamise nõuded;
- 2) andmete töötlemise kord ja nõuded;
- 3) andmete kaitse kord ja nõuded;
- 4) rahvastikuregistri pidamise ja arendustööde rahastamise kord ja tähtajad;
- 5) volitatud töötaja poolt rahvastikuregistri pidamisel tehtud tööde kohta aruannete esitamise kord ja tähtajad;
- 6) arendustööde läbiviimise kord;
- 7) rahvastikuregistri pidamise uuele volitatud töötajale üleandmise kord ja muud kasutuselevõetavad abinõud rahvastikuregistri pidamise järjepidevuse tagamiseks.

(2) Lepingus võib täiendavalt sätestada:

- 1) piirangud volitatud töötaja poolt selliste kohustuste võtmisel, mis võivad kahjustada käesolevas seaduses ja lepingus ettenähtud volitatud töötaja kohustuste täitmist;
 - 2) vastutava töötaja algatatud lepingu lõpetamisest tulenevate volitatud töötaja rahvastikuregistri pidamisega seotud kulude katmise tingimused, ulatuse ja korra.
- (3) Lepingus võib lepingupoolte kokkuleppel sätestada lisatingimused. Lepingutingimusi võib muuta poolte kokkuleppel või õigusaktide muutumise tõttu ühepoolset. Ühepoolset lepingu muutmist peab teist lepingupoolt sellest teavitama vähemalt kuus kuud ette.
- (4) Lepinguga ei või laiendada ega kitsendada vastutavale töötajale ja volitatud töötajale seadusega pandud õigusi ja kohustusi rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel.

§ 14. Lepingu lõpetamise alused

(1) Lepingu lõpetamise aluseks vastutava töötaja algatusel on:

- 1) isikuandmete kaitse seaduse, avaliku teabe seaduse või käesoleva seaduse korduv rikkumine või ühekordne rikkumine, kui volitatud töötaja eiras andmete kaitse nõuet või põhjustas andmete sattumise isikute kätte, kellel ei ole õigust neid andmeid omada, või võimaldas andmete riskasutust, mis ei ole ettenähtud seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis;
- 2) volitatud töötaja töötajate toimepandud arvuti- või andmetöötlusalased õiguserikkumised;
- 3) volitatud töötaja õigusaktides sätestatud kohustuste või lepingutingimuste täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine pärast vastutava töötaja ettekirjutust;
- 4) volitatud töötaja poolt rahvastikuregistri vältimatuks toimimiseks vajalike arendustööde läbiviimata jätmine või üleandmise tähtaegadest mittekinnipidamine;

- 5) andmete kaitse või andmete töötlemise kvaliteedi parandamise eesmärgil vastutava töötleja tehtud lepingu muutmise ettepanekuga mittenõustumine;
 - 6) volitatud töötleja võetud rahalised kohustused, mis seavad ohtu rahvastikuregistri pidamise;
 - 7) riigi infosüsteemide alaseid töid koordineeriva asutuse või Andmekaitse Inspektsiooni põhjendatud ettepanek lõpetada leping volitatud töötleja poolt andmete kaitse nõude täitmata jätmise või mittekohase täitmise korral, kui sellega ohustatakse rahvastikuregistri andmete aktuaalsust või võimaldatakse andmete sattumine isikute kätte, kellel ei ole õigust andmeid omada;
 - 8) riigieelarve vastuvõtmisest alates ühe kuu jooksul volitatud töötlejaga uue eelarveaasta rahvastikuregistri pidamise kulude katmise kokkuleppele mittejõudmine;
 - 9) käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 nimetatud lepingu muutmise ja mittenõustumine;
 - 10) otsus mitte pikendada lepingut järgmiseks tähtajaks.
- (2) Leping lõpetamise aluseks volitatud töötleja poolt on:
- 1) lepingus ettenähtud mahuga võrreldes andmete töötlemise mahu ulatuslik suurenemine, millega ei kaasne lisarahastust;
 - 2) vastutava töötleja poolt rahvastikuregistri vältimatuks toimimiseks vajalike arendustööde läbiviimise ja vastuvõtmise korraldamata jätmine või vastuvõtmise tähtaegadest mittekinnipidamine;
 - 3) lepinguga ettenähtud rahastamise lõpetamine või rahastamise tähtaegadest korduv mittekinnipidamine;
 - 4) käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 nimetatud lepingu muutmise ja mittenõustumine;
 - 5) otsus mitte pikendada lepingut järgmiseks tähtajaks.
- (3) Leping võib lõpetada enne tähtaega ja ühepoolset käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3 ja 6–9 ning lõike 2 punktides 2–4 ettenähtud alustel. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3 ja 6–9 sätestatud alustel lepingu lõpetamisel volitatud töötlejale lepingujärgseid kulusi ei hüvitata.

§ 15. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamisest teatamine

Lepingu lõpetamisest teatab lepingu lõpetamise algataja kirjalikult teisele lepingupoolele hiljemalt üks aasta enne lepingu tähtaja lõppemist, ennetähtaegselt lõpetamisest hiljemalt kuus kuud enne lepingu lõpetamist, viidates käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 või 2 sätestatud alusele.

§ 16. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamise vormistamine

- (1) Lepingu lõpetamine vormistatakse aktiga, milles sätestatakse:
 - 1) rahvastikuregistri pidamise uuele volitatud töötlejale üleandmise kord ja tähtajad;
 - 2) lepingupoole lepingu lõpetamise järgsed õigused ja kohustused.
- (2) Aktile kirjutavad alla vastutava ja volitatud töötleja ning riigi infosüsteemide alaseid töid koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspektsiooni volitatud esindajad.

§ 17. Rahvastikuregistri rahastamine

Rahvastikuregistri pidamist rahastatakse riigieelarvest ja rahvastikuregistri volitatud töötleja poolt käesolevas seaduses rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu teenuste osutamise eest saadud tasudest.

§ 18. Rahvastikuregistri pidamise auditeerimine

Vastutaval töötajal on õigus nõuda volitatud töötajalt iga-aastast finantsauditi läbiviimist rahvastikuregistri pidamise kohta.

§ 19. Rahvastikuregistri kasutamise peatamine

- (1) Kui on oht, et rahvastikuregistri kasutamine muutub ohuks isikute või riigi julgeolekule, peatatakse vastutava töötaja korraldusega rahvastikuregistri kasutamine.
- (2) Vastutav töötaja on kohustatud võtma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kasutusele abinõud rahvastikuregistri andmete säilitamiseks ja kaitsmiseks või hävitamiseks.
- (3) Vabariigi Valitsus kehtestab rahvastikuregistri andmete säilitamise, kaitsmise, kasutamise peatamise ja hävitamise korra ohuolukorras.

4. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI ANDMETE KOOSSEIS

§ 20. Rahvastikuregistrisse kantavad andmed

- (1) Rahvastikuregistrisse kantavate andmete liigid on:
 - 1) isikuandmed;
 - 2) isikuandmetega seotud dokumentide andmed;
 - 3) valijate arvestuse andmed;
 - 4) menetlusandmed;
 - 5) rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed;
 - 6) rahvastikuregistri mitteaktuaalsed andmed.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 sätestatud rahvastikuregistrisse kantud andmed, kui need on viimases rahvastikuregistrisse kantud dokumenteeritud seisus, on aktuaalsed (edaspidi *aktuaalsed andmed*).
- (3) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega rahvastikuregistri täpse andmekooseisu.

§ 21. Isikuandmed

- (1) Rahvastikuregistrisse kantavad isikuandmed on:
 - 1) isikunimi nimeseaduse tähenduses;
 - 2) sugu;
 - 3) sünniandmed, sealhulgas sünniaeg ja -koht;
 - 4) isikukood;
 - 5) kodakondsuse andmed;
 - 6) elukoha andmed;
 - 7) lisa-aadressid;
 - 8) kontaktandmed;
 - 9) viibimiskoha aadress;
 - 10) perekonnaseisu andmed;
 - 11) hooldusõiguse andmed;
 - 12) eestkoste andmed;
 - 13) teovõime piiramise andmed;
 - 14) surma andmed, sealhulgas surmaaeg ja -koht;
 - 15) isiku ema, isa, abikaasa ja lapse andmed;
 - 16) ütluspõhised andmed rahvuse, emakeele ja haridustaseme kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 16 nimetatud andmete esitamine on isikule kohustuslik haridustaseme muutumisel ning rahvuse ja emakeele andmete rahvastikuregistrist puudumisel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 16 nimetatud andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks võib isik esitada kohaliku omavalitsuse üksusele või maavalitsusele avalduse, milles märgitakse lisaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 16 nimetatud andmetele isikunimi ja isikukood ning kontaktandmed.

§ 22. Isikuandmetega seotud dokumentide andmed

(1) Rahvastikuregistrisse kantakse andmed järgmiste dokumentide kohta, mis võivad olla käesoleva seaduse §-s 21 nimetatud isikuandmete rahvastikuregistrisse kandmise aluseks:

- 1) isikut tõendav dokument;
- 2) perekonnaseisudokument;
- 3) käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 6–9 nimetatud andmete muutmise dokument;
- 4) kohtulahend;
- 5) Eesti kodakondsust muutev dokument;
- 6) riigis seadusliku viibimise alust tõendav dokument, välja arvatud käesoleva lõike punktis 5 nimetatud dokument;
- 7) isikukoodi andmist tõendav dokument;
- 8) isiku teade oma andmete kohta;
- 9) e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandja teade e-residentsuse kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud dokumendid võib olla väljastanud ka välisriigi asutus, kui sellist dokumenti Eestis tunnustatakse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud Eesti dokumendid on koostatud alates 1926. aasta 1. juulist.

§ 23. Valijate arvestuse andmed

Valijate arvestuse andmed on andmed, mis kantakse rahvastikuregistrisse valijate nimekirjade ja valijakaartide moodustamiseks.

§ 24. Menetlusandmed

Menetlusandmed on perekonnaseisutoimingute seaduses, nimeseaduses ja käesolevas seaduses sätestatud menetlustoimingute andmed ning menetluste käigus kasutatud või koostatud dokumentide andmed, sealhulgas skaneeritud dokumendid.

§ 25. Rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed

Rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed on:

- 1) andmed rahvastikuregistrisse andmete andmise kohta;
- 2) andmed rahvastikuregistrisse kande tegemise aluseks oleva dokumendi kohta;
- 3) andmetele juurdepääsu andmed;
- 4) andmetele juurdepääsupiirangute andmed;
- 5) tarkvara ja klassifikaatoritega seotud koodid;
- 6) menetluse läbiviimist abistavad loendid ja skaneeritud dokumendid.

§ 26. Rahvastikuregistri mitteaktuaalsed andmed

(1) Rahvastikuregistri mitteaktuaalsete andmete hulka kantakse:

- 1) aktuaalsuse kaotanud isikuandmed ja menetlusandmed;
 - 2) kehtetute dokumentide andmed;
 - 3) toimunud valimiste valijate arvestuse andmed;
 - 4) tähtajalised andmed tähtaja möödumisel;
 - 5) rahvastikuregistri subjekti staatust mitteomava isiku Eesti elukoha andmed;
 - 6) rahvastikuregistri loomisel kasutatud andmed (rahvastiku arvestuse andmebaasis, Eesti hääleõiguslike kodanike riiklikus registris ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riiklikus registris arvel olnud isiku andmed), kui need ei ole seotud rahvastikuregistri subjektiga;
 - 7) ebaõiged andmed ja dokumendid.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmed on mitteaktuaalsed koos nende andmetega seotud rahvastikuregistri pidamist abistavate andmetega.
- (3) Mitteaktuaalsete andmete hulka kandmise aluse õigusvastasuse, kehtetuse, tühisuse või vea korral taastatakse andmete aktuaalsus.

5. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRISSE ANDMETE ANDMINE

§ 27. Andmete rahvastikuregistrisse andmise alus ja viisid

- (1) Andmed antakse rahvastikuregistrisse isiku avalduse, andmeandja esitatud dokumentide või muul seaduses sätestatud alusel, kandes need digitaalselt rahvastikuregistrisse.
- (2) Erandina võib andmeandja kokkuleppel vastutava töötlejaga anda andmed rahvastikuregistrisse kandmiseks volitatud töötlejale või vastutava töötleja määratud asutusele üle digitaalselt või paberil.
- (3) Andmete rahvastikuregistrisse andmise tingimused ja kord lepitakse kokku käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud andmete töötlemist puudutavas haldusaktis.

§ 28. Rahvastikuregistrisse antavad andmed

Andmeandjad on kohustatud andma rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse §-s 22 loetletud dokumentide väljaandmise, jõustumise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise andmed ning välisriigis väljaantud dokumendi kasutamisel avaliku ülesande täitmisel töödeldavad andmed, samuti andmed, mis tekitavad, muudavad või täpsustavad rahvastikuregistri andmeid.

§ 29. Andmeandjad

- (1) Rahvastikuregistri andmeandjateks on asutused ja isikud, kes annavad välja või koostavad käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 loetletud dokumente, annavad rahvastikuregistrisse andmeid nendelt dokumentidelt või kelle tegevuse tulemusel muutuvad käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 sätestatud isikuandmed.
- (2) Kui välisriigis välja antud dokumendi andmed kuuluvad rahvastikuregistrisse andmisele ja seda dokumenti kasutatakse avaliku ülesande täitmisel, on dokumendile kantud ja rahvastikuregistrisse andmisele kuuluvate andmete puhul andmeandjaks dokumenti avaliku ülesande täitmisel kasutatav isik või asutus.
- (3) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega andmeandjate kaupa nende üleantavate andmete loetelu.

§ 30. Andmete andmise tähtaeg

- (1) Andmeandja annab andmed rahvastikuregistrisse kohe pärast andmete loomist, muutmist, jõustumist või dokumendi väljaandmist.
- (2) Käesoleva seaduse § 27 lõikes 2 nimetatud juhtudel edastab andmeandja andmed esimesel võimalusel pärast andmete loomist, muutmist, jõustumist või dokumendi väljaandmist.
- (3) Käesoleva seaduse § 29 lõikes 2 nimetatud välisriigis väljaantud dokument edastatakse volitatud töötlejale kolme tööpäeva jooksul dokumendi kasutamisest arvates.
- (4) Põhjendatud vajaduse korral võib andmeandja kokkuleppel vastutava töötlejaga anda andmed ka muul tähtajal.

§ 31. Andmeandja õigused ja kohustused

- (1) Andmeandjal on õigus:
 - 1) nõuda volitatud töötlejalt andmete andmiseks tehnilisi juhiseid;
 - 2) pöörduda vastutava töötleja poole andmete andmisel volitatud töötlejaga tekkinud vaidluste lahendamiseks.
- (2) Andmeandja on kohustatud:
 - 1) tagama rahvastikuregistrisse antavate andmete vastavuse käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud dokumendile kantud andmetega;
 - 2) teavitama viivitamata rahvastikuregistri volitatud töötlejat antud andmetes avastatud veast ning andma õiged andmed;
 - 3) vastama vastutava või volitatud töötleja järelepärimisele rahvastikuregistrisse andmete andmise kohta kolme tööpäeva jooksul järelepärimise saamisest arvates;
 - 4) teatama viivitamata volitatud töötlejale andmete andmisel tekkinud takistustest;
 - 5) järgima isikuandmete kaitse nõudeid.

§ 32. Andmete õigsuse tagamine

- (1) Andmeandja peab tagama rahvastikuregistrisse kandmiseks antavate andmete vastavuse andmete rahvastikuregistrisse kandmise aluseks olnud käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud dokumentidele.
- (2) Andmeandja peab rahvastikuregistrisse edastatud andmetes vigade avastamisel kandma viivitamata õiged andmed rahvastikuregistrisse või selle võimaluse puudumisel teavitama vigadest volitatud töötlejat.
- (3) Volitatud töötleja on kohustatud tegema andmeandjale andmete õigsuse kohta järelepärimise, kui:
 - 1) isik on vaidlustanud tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse;
 - 2) samade andmete kohta on esitatud mitu andmekuju;
 - 3) esitatud andmed ei ole teiste andmetega loogiliselt seotud;
 - 4) andmed on ilmselgelt ebaõiged.

§ 33. Ebaõigete andmete parandamine

- (1) Käesoleva seaduse § 32 lõikes 3 sätestatud juhtudel või kui andmeandja või andmesaaja teatab ebaõigetest andmetest, on volitatud töötleja kohustatud kontrollima andmete õigsust ja ebaõiged andmed parandama.
- (2) Kui rahvastikuregistri subjektiks oleva isiku kohta puuduvad mõned käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud andmetest, võtab volitatud töötleja kasutusele abinõud puuduvate andmete saamiseks ning esitab järelepärimise vastavale andmeandjale.

(3) Volitatud töötaja võib vastutava töötaja loal andmete parandamisest keelduda.

6. peatükk

RAHVASTIKUREGISTRI SUBJEKTI STAATUS

§ 34. Isiku rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmine

Isik võetakse rahvastikuregistris subjektina arvele, kui isik vastab käesoleva seaduse §-s 5 sätestatud subjektiks saamise nõuetele ja tema kohta on rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud andmed.

§ 35. Andmed isiku rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmiseks

(1) Subjektina rahvastikuregistris arvele võtmiseks peavad isiku kohta olema rahvastikuregistrisse kantud vähemalt käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–5 ja 16 nimetatud andmed. Mõjuval põhjusel võivad § 21 lõike 1 punktis 16 nimetatud andmed jääda subjektina arvele võtmisel esitamata.

(2) Eesti elamisloa või elamisõiguse saanud välismaalase kohta peavad rahvastikuregistrisse olema kantud lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 1 ja 6 nimetatud andmed.

(3) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku kohta peavad rahvastikuregistrisse olema kantud lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 6 ja § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed.

(4) Alaealise rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmisel peab rahvastikuregistrisse kandma tema sünnidokumendi andmed. Alaealise sünni tõendava dokumendi esitamist ei nõuta, kui lapse esindaja tõendab, et dokumenti ei ole võimalik saada või selle saamine on ülemäära raske.

§ 36. Rahvastikuregistri subjekti staatuse ettevalmistamiseks isiku andmete kandmine rahvastikuregistrisse

Kui isiku andmed rahvastikuregistrist puuduvad, kantakse rahvastikuregistri subjekti staatuse ettevalmistamisel rahvastikuregistrisse isiku kohta vähemalt järgmised andmed ja dokumendid:

1) vastsündinu kohta käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud andmed, punktis 15 nimetatud isiku ema andmed ja meditsiinilise sünnitõendi andmed;

2) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku kohta Euroopa Liidu kodaniku elamisõiguse saamisel ning Eesti elamisluba või elamisõigust taotleva välismaalase kohta käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 punktides 1–5 ja 16 nimetatud andmed.

§ 37. Rahvastikuregistri subjekti staatust mittesaava isiku andmete kandmine rahvastikuregistrisse

Rahvastikuregistri subjekti staatust mittesaava isiku andmed kantakse rahvastikuregistrisse:

1) enne rahvastikuregistri loomist koostatud Eesti perekonnasündmuse dokumendi andmete rahvastikuregistrisse kandmisel;

- 2) Eesti perekonnasündmuse registreerimisel;
- 3) isikut tõendava dokumendi väljaandmisel;
- 4) isikukoodi andmisel isiku riigi andmekogusse kandmise eesmärgil;
- 5) käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud ettevalmistava staatusega isiku rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmise aluse äralangemisel.

§ 38. Rahvastikuregistri subjekti staatuse lõppemine

- (1) Rahvastikuregistri subjekti staatus lõpeb:
 - 1) rahvastikuregistri subjekti surma korral;
 - 2) Eesti kodakondsuse kaotamisel;
 - 3) rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi tähtaja lõppemisel, tühistamisel või kehtetuks tunnistamisel;
 - 4) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanikul elamisõiguse lõppemisel;
 - 5) ekslikult rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmise tuvastamisel;
 - 6) kui rahvastikuregistri subjekt on vähemalt 105 aastat vana ja rahvastikuregistrisse ei ole kantud tema kehtiva isikut tõendava dokumendi andmeid;
 - 7) kui Eesti kodanik saab 18 aastat vanaks ning tema andmed on rahvastikuregistrisse kantud ja ta on rahvastikuregistri subjektiks saanud välisriigi sündidokumendi alusel ja ühel tema vanemal oli kande tegemise ajal Eesti kodakondsus ning talle ei ole välja antud Eesti isikut tõendavat dokumenti;
 - 8) kui Eesti kodanikule, kelle andmed on kantud rahvastikuregistrisse valijate nimekirja alusel, ei ole välja antud Eesti isikut tõendavat dokumenti.

7. peatükk

ISIKUKOOD

§ 39. Isikukood

- (1) Isikukood on isiku soo ja sünniaja alusel moodustatud Eesti Vabariigi standardile vastav isiku üheselt kindlaksmääramist võimaldav number.
- (2) Isikukood loetakse antuks selle kandmisel rahvastikuregistrisse.

§ 40. Isikukoodi moodustamine

- (1) Isikukood moodustatakse rahvastikuregistrisse üleantud andmete alusel rahvastikuregistri tarkvara abil.
- (2) Isikukood moodustatakse isikule:
 - 1) kes võetakse käesoleva seaduse §-s 34 sätestatu kohaselt arvele rahvastikuregistri subjektina;
 - 2) kelle andmed kantakse käesoleva seaduse §-s 36 sätestatu kohaselt rahvastikuregistrisse rahvastikuregistri subjekti staatuse ettevalmistamiseks;
 - 3) kelle andmed kantakse käesoleva seaduse §-s 37 sätestatu kohaselt rahvastikuregistrisse, kuid kes ei saa rahvastikuregistri subjekti staatust.
- (3) Moodustatud isikukoodi annavad isiku andmete esmakordsel rahvastikuregistrisse kandmisel järgmised andmeandjad:
 - 1) tervishoiuasutus vastsündinule;

- 2) perekonnaseisuasutus Eesti perekonnasündmuse registreerimisel või andmehõivekande tegemisel;
 - 3) Politsei- ja Piirivalveamet isikut tõendava dokumendi väljaandmisel, elamisloa või elamisõiguse taotluse või muu seaduses sätestatud menetluse käigus;
 - 4) maavalitsus või konsulaarametniku allkirjaga kinnitatud taotluse alusel volitatud töötleja isikukoodi riigi andmekogusse kandmiseks seaduse või andmekogu põhimääruse alusel;
 - 5) kohaliku omavalitsuse üksus Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha registreerimisel.
- (4) Isikukoodide moodustamisel peab volitatud töötleja välistama sama isikukoodi moodustamise mitmele isikule, mitme isikukoodi moodustamise samale isikule ja juba kasutuses olnud isikukoodi moodustamise teisele isikule.
- (5) Kui isikukood antakse käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel, peab isik esitama isikukoodi saamiseks isiklikult kohale ilmudes kirjaliku taotluse.
- (6) Valdonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega isikukoodide moodustamise ja andmise korra.

§ 41. Isikukoodi taotluses esitatavad andmed

(1) Käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel endale või oma alaealisele lapsele või eestkostetavale isikukoodi taotlemisel märgitakse taotluses isikukoodi saaja kohta järgmised andmed:

- 1) isikunimi;
 - 2) sugu;
 - 3) sünni andmed, sealhulgas sünniaeg ja -koht;
 - 4) olemasolu korral välisriigi isikukood;
 - 5) kodakondsuse andmed;
 - 6) elukoha andmed;
 - 7) kontaktandmed;
 - 8) ütluspõhised andmed rahvuse, emakeele ja haridustaseme kohta;
 - 9) isikukoodi taotlemise põhjus;
 - 10) isikut ja kodakondsust tõendava dokumendi andmed.
- (2) Kui isikukoodi taotleja ei taotle isikukoodi endale, märgib ta enda kohta lisaks järgmised andmed:
- 1) isikunimi;
 - 2) isikukood, selle puudumisel sünniaeg;
 - 3) kontaktandmed;
 - 4) ütluspõhised andmed rahvuse, emakeele ja haridustaseme kohta.

§ 42. Isikukoodi moodustamisest keeldumine

Isikukoodi andja keeldub käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel isiku taotluse alusel isikukoodi moodustamisest, kui:

- 1) isikukoodi taotlusel esitatud andmed on puudulikud;
- 2) isikukoodi taotlemisel on esitatud valeandmeid;
- 3) isikule on isikukood juba moodustatud.

§ 43. Isikukoodi vahetamine

Isikule moodustatakse uus isikukood ja eelmine isikukood kantakse mitteaktuaalsete andmete hulka:

- 1) isiku soo andmete muutmisel isiku avalduse ja arstliku ekspertiisikomisjoni otsuse alusel;
- 2) isiku rahvastikuregistrisse kantud soo või sünniaja andmete parandamisel või muutmisel;

- 3) lapsendamisel vanema või eestkostja taotluse alusel;
- 4) lapsendamisel muudetud sünniaja taastamisel isiku avalduse alusel.

8. peatükk

JUURDEPÄÄS RAHVASTIKUREGISTRI ANDMETELE

1. jagu Juurdepääsu alused

§ 44. Rahvastikuregistri andmete juurdepääsuõigus

Rahvastikuregistri andmete juurdepääsuõigus on käesolevas peatükis sätestatud korras:

- 1) täisealisel isikul tema, tema alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasa kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete;
- 2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning juriidilisel või füüsilisel isikul avaliku ülesande täitmiseks;
- 3) füüsilisel ja juriidilisel isikul õigustatud huvi korral;
- 4) välisriigi asutusel ja isikul, kui see õigus on sätestatud välissuhtlemiseaduse alusel sõlmitud kokkuleppes või tagatakse vastutava töötleja otsuse alusel õigustatud huvi korral;
- 5) andmesaajal isiku otsest või kaudset tuvastamist mittevõimaldaval kujul.

§ 45. Isiku õigus saada tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmeid ja teavet andmete töötlemise kohta

- (1) Täisealisel isikul on juurdepääsuõigus kõigi tema, tema alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasa käesoleva seaduse § 20 lõikes 1 nimetatud andmete, välja arvatud käesoleva seaduse § 25 punktides 5 ja 6 nimetatud andmete.
- (2) Isikul on õigus saada volitatud töötlejalt teavet:
 - 1) tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetest või nende puudumisest;
 - 2) andmete töötlemise eesmärgist ja õiguslikest alustest;
 - 3) andmete juurdepääsuõigust omavatest asutustest ja juriidilistest isikutest.

§ 46. Füüsilisele ja juriidilisele isikule õigustatud huvi korral rahvastikuregistrist väljastatavad andmed

- (1) Füüsilisel ja juriidilisel isikul on õigustatud huvi korral juurdepääsuõigus järgmistele rahvastikuregistri andmetele:
 - 1) käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 ja § 22 lõike 1 punktis 1 sätestatud andmed;
 - 2) isiku surma tõttu rahvastikuregistri subjekti staatuse kaotanud isiku andmed.
- (2) Õigustatud huviga on tegemist eelkõige juhtudel, kui andmete väljastamist taotletakse:
 - 1) taotleja või muu isiku elu, tervise ning õiguste ja vabaduste kaitseks;
 - 2) taotlejaga sõlmitud lepingu täitmiseks või lepingu täitmise tagamiseks;
 - 3) teaduslikul eesmärgil, lähtudes isikuandmete kaitse seaduses sätestatud tingimustest.

§ 47. Juurdepääs isiku otsest või kaudset tuvastamist mittevõimaldavatele andmetele

- (1) Rahvastikuregistrist isiku otsest või kaudset tuvastamist mittevõimaldaval kujul andmete väljastamine on lubatud:

- 1) etteantud tunnuste alusel koostatud valimisse kantud isikute elukoha aadresside nimekirjana muid rahvastikuregistrisse kantud andmeid väljastamata;
 - 2) statistiliste koonditena.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud tunnustena võib aluseks võtta isiku soo, vanuse, elukoha andmed, emakeele, haridustaseme, perekonnaseisu. Käesolevas lõikes nimetatud tunnuste alusel elukoha andmetele juurdepääsu võimaldamise otsustab vastutav töötaja igal üksikjuhul eraldi, lähtudes isikuandmete töötlemise üldistest põhimõtetest ja eesmärkidest.

2. jagu

Juurdepääsu piiramine

§ 48. Rahvastikuregistri aktuaalsetele andmetele juurdepääsu piirangute kehtestamine

- (1) Isikul on õigus kehtestada oma isikuandmetele ja nendega seotud andmetele juurdepääsupiirang uuringute või reklaami eesmärgil andmete töötlemiseks, esitades avalduse volitatud töötlejale otse või püsiva juurdepääsuga andmete töötleja kaudu, kelleks on käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatu kohaselt rahvastikuregistri andmete töötleja, kes omab juurdepääsu rahvastikuregistri andmetele käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punktis 1, 2 või 3 nimetatud viisidel, välja arvatud isik ise. Avalduses võib isik määrata andmete kasutamise juurdepääsu piiramise tähtaja ja selle, millistele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 6–8 nimetatud andmetele juurdepääsu piiramist ta soovib.
- (2) Pädev uurimist teostav organ võib kehtestada rahvastikuregistrisse kantud isikuandmetele ja isikule väljaantud dokumentide andmetele juurdepääsupiirangu kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamiseks kuni kolmeks kuuks. Tähtaega võib pikendada kolme kuu võrra.
- (3) Andmeid, millele isik või pädev uurimist teostav organ on kehtestanud juurdepääsupiirangu, on õigus väljastada käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 või § 55 lõikes 1 sätestatud juhul või avalike ülesannete täitmiseks. Õigustatud huvi olemasolu korral lubatakse juurdepääs andmetele, millele ei ole kehtestatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel juurdepääsupiirangut.
- (4) Volitatud töötleja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhtudel kandma juurdepääsupiirangu andmed rahvastikuregistrisse ning piirama rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud.
- (5) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu tagamisel on volitatud töötleja ja püsiva juurdepääsuga andmete töötleja kohustatud teavitama andmesaajat väljastatavate andmete suhtes kehtivatest juurdepääsupiirangutest.

§ 49. Aktuaalsetele andmetele juurdepääsu piirangud

- (1) Käesoleva seaduse § 102 lõike 1 punktis 4 nimetatud viibimiskoha andmetele on juurdepääs pärast viibimiskoha andmete kehtivuse lõppkuupäeva suletud.
- (2) Käesoleva seaduse § 25 punktis 3 sätestatud andmetele tagatakse juurdepääs käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 sätestatud juhtudel taotluse esitamisele eelnenud kalendriaasta algusest arvates.
- (3) Käesoleva seaduse § 25 punktis 3 sätestatud andmetele ja § 106 lõikes 1 sätestatud kontaktandmetele ei ole juurdepääsuõigust õigustatud huvi korral.

§ 50. Juurdepääsupiirangud ebaõigetele andmetele

(1) Volitatud töötaja on kohustatud püüma juurdepääsu käesoleva seaduse § 32 lõikes 3 sätestatud juhtudel rahvastikuregistrisse kantud ebaõigetele mitteaktuaalsetele andmetele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel piiratud andmetele on juurdepääsuõigus:

1) volitatud töötajal ja andmeandjal enda antud andmete kontrollimise, parandamise või täiendamise eesmärgil;

2) rahvastikuregistri andmete töötajal, kes omab juurdepääsu käesoleva seaduse § 52 lõike 10 punktis 2 sätestatud viisil;

3) andmesaajal avaliku ülesande täitmiseks, kusjuures andmete väljastamisel on volitatud töötaja kohustatud andmesaajat andmete ebaõigsusest teavitama.

§ 51. Andmete töötlemise õiguse peatamine ja lõpetamine

Kui vastutav töötaja või Andmekaitse Inspeksioon otsustab järelevalve käigus piirata volitatud või püsiva juurdepääsuga andmete töötaja töötaja juurdepääsu rahvastikuregistri andmetele, teavitatakse sellest volitatud või püsiva juurdepääsuga andmete töötajat, kes peatab või lõpetab viivitamata isiku rahvastikuregistri andmete töötlemise õiguse.

3. jagu

Juurdepääsuviisid ja juurdepääsu andmise kord

§ 52. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu viisid

(1) Juurdepääs rahvastikuregistri andmetele võimaldatakse vastavalt andmetele juurdepääsu tagaja ja saaja tehnilistele võimalustele järgmistel viisidel:

1) infosüsteemide andmevahetuskäigu kaudu;

2) rahvastikuregistri menetlustarkvara kaudu;

3) Eesti teabevärava kaudu;

4) andmete edastamisega turvalise andmesidevõrgu kaudu;

5) krüpteeritud digitaalsel teabekandjal, krüpteeritud elektronkirja teel, tähtsaadetisena posti teel või isikliku üleandmisega paberil või digitaalsel teabekandjal.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4 ja 5 sätestatud viise kasutatakse järgmiste andmete väljastamiseks:

1) mitteautomatiseeritud väljastatud üksikkirje;

2) etteantud tingimuste alusel koostatud valim;

3) juurdepääsu taotleja andmete võrdlemisel rahvastikuregistri andmetega koostatud erinevuste protokoll;

4) rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu taotleja andmekogus olevates andmetes kokkulepitud perioodi jooksul toimunud muudatused.

§ 53. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu taotlemine

(1) Juurdepääsu saamiseks esitab taotleja juurdepääsude menetlemise infosüsteemis taotluse, milles märgib:

1) juriidilisest isikust taotleja puhul juriidilise isiku nime ning andmete saamiseks volitatud isiku ees- ja perekonnanime;

2) füüsilisest isikust taotleja puhul ees- ja perekonnanime ning isikukoodi;

3) andmete kasutamise põhjendatud eesmärgi, viisi ja aja;

4) taotletavate andmete koosseisu;

- 5) käesoleva seaduse § 52 lõikes 1 sätestatud juurdepääsuviisi ning vajaduse korral taotletavate andmete hulga;
- 6) kinnituse selle kohta, et saadud andmeid kasutatakse vaid taotletaval eesmärgil, ajavahemikul ja viisil.
- (2) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada andmete juurdepääsu taotlemise ja otsustamise täpse korra.

§ 54. Rahvastikuregistri andmete juurdepääsu otsustamine

- (1) Juurdepääsu võimaldamine otsustatakse haldusaktiga, milles sätestatakse järgmised tingimused:
- 1) saadud andmete kasutamise eesmärk, kaasa arvatud andmete teise andmekogusse kandmise ja kolmandatele isikutele edastamise õigus;
 - 2) töödeldavate andmete koosseis;
 - 3) andmete töötlemise tähtajad;
 - 4) andmete töötlemise kord, meetodid ja viisid;
 - 5) tehnilise toe andmise kord;
 - 6) õigused ja kohustused andmete töötlemisel;
 - 7) töödeldavate andmete kaitse üldised tehnilised ja organisatsioonilised abinõud ning nende rakendamise kord;
 - 8) andmete väljastamise eest tasumine käesoleva peatüki 4. jaos sätestatu kohaselt;
 - 9) juurdepääsu lõpetamise tingimused.
- (2) Juurdepääsu rahvastikuregistri andmete otsustab vastutav töötleja, kui käesolevas seaduses või käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusaktis ei ole sätestatud teisiti.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusakt tehakse teatavaks juurdepääsude menetlemise infosüsteemis.
- (4) Kui juurdepääsude menetlemise infosüsteemis juurdepääsu taotlemine õigustatud huvi korral on füüsilisest isikust taotlejale ülemäära raske, võib taotluse esitada kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil volitatud töötlejale või püsiva juurdepääsuga andmete töötlejale, kelle andmete väljastamise kohustus on sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusaktis.

§ 55. Andmete juurdepääsu otsustamine õigustatud huvi korral

- (1) Andmete juurdepääsu otsustamisel käesoleva seaduse § 44 punktides 3 ja 4 sätestatud juhul, kui tegemist ei ole välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkuleppest tuleneva andmete juurdepääsuga, peab hindama andmete juurdepääsu taotleja õigustatud huvi.
- (2) Kui käesoleva seaduse § 44 punktis 3 sätestatud andmesaajaks on füüsiline või juriidiline isik, kellele tagatakse juurdepääs ühes aastas kuni 100 isiku kohta käivatele andmetele, otsustab tema andmete juurdepääsu volitatud töötleja või käesoleva seaduse § 58 lõikes 1 sätestatud juhul püsiva juurdepääsuga andmete töötleja.
- (3) Andmete juurdepääs on lubatud ainult juhul, kui see ei riku eraelu puutumatust ega tekita ohtu riigi julgeolekule.
- (4) Õigustatud huvi olemasolu korral lubatakse juurdepääs andmetele, millele ei ole kehtestatud juurdepääsupiirangut.
- (5) Andmete väljastamisest keeldutakse, välja arvatud välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkuleppe täitmisel, kui käesoleva seaduse § 44 punktides 3 ja 4 nimetatud taotleja õigustatud huvi ei ole piisavalt põhjendatud või andmete juurdepääsu võimaldamisega võib tekitada kahju isikule, kelle andmete juurdepääsu taotletakse.

§ 56. Rahvastikuregistri andmete juurdepääsu tagamine

- (1) Andmete juurdepääsu või andmete väljastamise tagab vastavalt käesoleva seaduse § 52 lõikes 1 nimetatud viisidele volitatud töötaja.
- (2) Püsiva juurdepääsuga andmete töötaja on kohustatud tagama juurdepääsu vaid neile rahvastikuregistri andmetele, mille väljastamise kohustus tuleneb seadusest või seaduse alusel kehtestatud õigusaktist või mille väljastamise õigus on käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatud.
- (3) Rahvastikuregistri andmete juurdepääsu tagamisel on volitatud töötaja ja püsiva juurdepääsuga andmete töötaja kohustatud väljastama üksnes need andmed, mille saamise õigus taotlejal on.
- (4) Enne rahvastikuregistri andmete juurdepääsu saamist kinnitab andmesaaja, et saadud andmeid kasutatakse vaid käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktis kindlaksmääratud tingimustele vastavalt.

§ 57. Isikule tema andmete juurdepääsu võimaldamine

- (1) Isiku juurdepääsu tema kohta rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 nimetatud andmetele tagab:
 - 1) volitatud töötaja;
 - 2) püsiva juurdepääsuga andmete töötaja.
- (2) Juurdepääs käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 nimetatud andmetele tagatakse hiljemalt viiendal tööpäeval avalduse saamisest arvates käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punktis 3 või 5 nimetatud viisil.
- (3) Kui isik on taotlenud andmete juurdepääsu käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punktis 5 sätestatud viisil, väljastatakse taotletud andmed isikule või tema volitatud esindajale isikut tõendava dokumendi esitamisel või krüpteeritud isiku teatatud e-posti aadressil, kui:
 - 1) tegemist ei ole käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–5 ja 10 sätestatud andmetega, sealhulgas sama andmekoosseisu mitteaktuaalsete andmetega;
 - 2) andmete väljastajal tekib kahtlus posti teel juurdepääsu taotlenud isikusamasuses.

§ 58. Rahvastikuregistrist andmete väljastamine

- (1) Käesoleva seaduse § 44 punktis 3 sätestatud andmesaajale väljastab andmed käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punktis 5 nimetatud viisil püsiva juurdepääsuga andmete töötaja, kui taotleja taotleb ühes kuus samal eesmärgil andmete väljastamist kuni 20 isiku kohta.
- (2) Kui käesoleva seaduse §-s 46 nimetatud andmeid väljastatakse isikliku üleandmisega, on andmete väljastaja kohustatud enne andmete väljastamist tuvastama taotleja isikusamasuse, juriidilise isiku puhul ka tema tegutsemise seaduslikkuse, sealhulgas õigusliku aluse, ja andmete saamiseks volitatud isikule antud volituse.
- (3) Käesoleva seaduse § 52 lõike 1 punktis 5 nimetatud isikliku üleandmisega digitaalsel teabekandjal andmete väljastamisel üle 100 isiku kohta peavad olema andmed alati krüpteeritud.
- (4) Käesoleva seaduse § 55 lõikes 5 sätestatud juhul võib volitatud töötaja taotleja soovil küsida isikult, kelle andmete väljastamist soovitakse, nõusolekut tema andmete väljastamiseks või edastada talle taotleja andmed. Nõusoleku saamisel väljastab volitatud töötaja taotlejale taotletud andmed.

§ 59. Andmete töötlemise õiguse andmine töötaja töötajale

Volitatud või püsiva juurdepääsuga andmete töötleja töötajale annab andmete töötlemise õiguse rahvastikuregistri volitatud või püsiva juurdepääsuga andmete töötleja käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatu kohaselt.

§ 60. Andmesaaja kohustused

(1) Andmesaaja on kohustatud kasutama andmeid üksnes taotletaval eesmärgil ning järgima käesoleva seaduse ja isikuandmete kaitse seadusega sätestatud ning talle andmete üleandmisel kehtestatud andmete kasutamise piirangutest tulenevaid tingimusi, samuti tagama, et andmed ei satu andmete töötlemise õigust mitteomavate isikute kätte.

(2) Andmesaaja on kohustatud teatama volitatud töötlejale viivitamata avastatud ebaõigetest andmetest.

(3) Volitatud töötleja on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul kohustatud andma andmesaajale esimesel võimalusel teavet andmete kontrollimise tulemuste või andmete parandamise kohta.

(4) Andmesaajatel on keelatud väljastada rahvastikuregistrist saadud andmeid kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud õigusaktiga või see on sätestatud käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktis.

(5) Kui rahvastikuregistri andmeid kasutatakse teaduslikul eesmärgil, peab andmesaaja andmete kasutamise eesmärgi täitmise järel andma andmetele rahvastikuregistri subjekti ühest tuvastamist mittevõimaldava kuju ning rahvastikuregistri subjekti ühest tuvastamist võimaldavad andmed arhiveerima või hävitama.

4. jagu

Andmete väljastamise eest tasumine

§ 61. Enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetega tutvumine

Isikul on õigus tutvuda käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 nimetatud rahvastikuregistri andmetega tasuta.

§ 62. Andmete väljastamise eest tasumine avaliku ülesande täitmisel

(1) Avalike ülesannete täitmiseks väljastatakse rahvastikuregistri andmed andmesaajale tasuta.

(2) Kulud, mis on seotud volitatud töötleja poolt andmete väljastamisega andmesaaja avalike ülesannete täitmiseks, kasutades olemasolevaid tehnilisi lahendusi, kaetakse riigieelarves rahvastikuregistri pidamiseks ettenähtud vahenditest. Kui andmete väljastamise tõttu on volitatud töötlejal vaja teha täiendavaid arendustöid, tasub tööde eest andmesaaja.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tasu arvestamisel lähtutakse käesoleva seaduse § 63 lõikes 1 nimetatud valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud määruises sätestatud tasudest.

§ 63. Andmete väljastamise eest tasumine volitatud töötlejale õigustatud huvi korral

(1) Õigustatud huvi korral andmete väljastamine on tasuline. Õigustatud huvi korral andmete väljastamise eest volitatud töötlejale makstavad tasud kehtestab valdkonna eest vastutav minister määruisega.

(2) Õigustatud huvi korral andmete väljastamise eest võetavad tasud peavad põhinema teenuse tõhusal osutamisel, olema arvestatud põhjendatud kulude alusel ning olema mõistlikus vahekorras teenuse väärtusega.

§ 64. Riigilõiv

Riigilõivu tasutakse riigilõivuseaduses sätestatud määras rahvastikuregistri andmete väljastamise eest püsiva juurdepääsuga andmete töötleja poolt käesoleva seaduse § 58 lõikes 1 nimetatud juhul.

9. peatükk

JÄRELEVALVE JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE

§ 65. Järelevalve rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise üle

Vastutav töötleja teostab riiklikku ja haldusjärelevalvet (edaspidi *järelevalve*) käesoleva seaduse nõuete, käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatu, rahvastikuregistri pidamise korra ja lepingu ning vastutava töötleja korralduste täitmise üle.

§ 66. Vastutava töötleja õigused

(1) Järelevalve käigus on vastutaval töötlejal õigus:

- 1) pääseda juurde rahvastikuregistri andmete registrisse kandmise aluseks olnud dokumentidele, rahvastikuregistrisse kantud andmetele ning rahvastikuregistri pidamise vahenditele ja dokumentidele;
- 2) pääseda juurde andmete kaitse nõudeid sisaldavatele dokumentidele;
- 3) pääseda ruumidesse, kus andmeid töödeldakse või kus paiknevad andmete töötlemiseks kasutatavad seadmed;
- 4) saada teavet andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks üleandmise, kandmise, rahvastikuregistrist väljastamise ja kasutamise kohta.

(2) Järelevalve tulemusel on vastutaval töötlejal õigus teha käesoleva seaduse täitmise tagamiseks ettekirjutus.

§ 67. Ettekirjutus

(1) Järelevalve teostamise tulemusel on vastutaval töötlejal ettekirjutusega õigus:

- 1) anda korraldusi volitatud töötlejale ning andmete töötlejatele nende rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise koosõlla viimiseks õigusaktide, rahvastikuregistri pidamise korra või lepinguga ja käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktiga ning järelevalve teostamisel ilmnenu rikkumiste lõpetamiseks;
- 2) peatada või lõpetada õigusaktide, rahvastikuregistri pidamise korra või lepinguga ja käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud haldusaktiga vastuolus olevad asutuse või isiku, kelle üle järelevalvet teostatakse, aktid või toimingud või juurdepääs rahvastikuregistri andmetele;
- 3) algatada järelevalve teostamisel ilmnenu rikkumiste tõttu uue volitatud töötleja määramise menetlus;
- 4) teha ettepanekuid pädevale asutusele või isikule avastatud rikkumistes süüdi olevate isikute väljaselgitamiseks ja vastutusele võtmiseks;

- 5) nõuda volitatud töötlejalt või andmete töötlejalt viivitamata andmete töötlemise õiguse äravõtmist andmete töötleja töötajalt;
 - 6) nõuda ebaõigete andmete parandamist;
 - 7) nõuda rahvastikuregistri andmete töötlemise käigus kogutud andmete hävitamist.
- (2) Avaliku ülesande täitja suhtes ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud, kui tegemist ei ole olulise andmete töötlemise põhimõtete rikkumisega ja avaliku ülesande täitjal ei ole võimalik ilma rahvastikuregistri andmete töötlemiseta avalikku ülesannet täita.
- (3) Ettekirjutus tehakse teatavaks asutusele või isikule, kelle üle järelevalvet teostati, ja Andmekaitse Inspeksioonile. Kui järelevalvet teostati volitatud töötleja üle, tehakse ettekirjutus teatavaks ka riigi infosüsteemide alaseid töid koordineerivale asutusele. Kui järelevalvet teostati andmeandja üle andmete üleandmise nõuete rikkumise tõttu, tehakse ettekirjutus teatavaks ka volitatud töötlejale.

§ 68. Ettekirjutuse täimisest teavitamine

- (1) Järelevalve tulemusel tehtud ettekirjutuste täimisest teavitab järelevalvealune asutus või isik vastutavat töötlejat ja ettekirjutusest teavitatud käesoleva seaduse § 67 lõikes 3 nimetatud asutust ettekirjutuses sätestatud tähtajal.
- (2) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib vastutav töötleja pöörduda järelevalvealuse asutuse või isiku kõrgemalseisva asutuse või organi poole teenistusliku järelevalve teostamiseks.
- (3) Teenistuslikku järelevalvet teostav asutus või organ on kohustatud teavitama teenistusliku järelevalve tulemustest vastutavat töötlejat.

§ 69. Vaie

- (1) Isik või asutus, kes leiab, et rahvastikuregistri pidamisel või andmete töötlemisel on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada rahvastikuregistri vastutavale töötlejale vaide haldusorgani kaudu, kelle tegevuse peale vaie esitatakse.
- (2) Kui haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgan leiab, et vaie on põhjendatud, võib ta selle ise rahuldada.

§ 70. Vaide läbivaatamine

- (1) Vastutav töötleja lahendab vaide 30 päeva jooksul vaide esitamisest arvates.
- (2) Vaide lahendamiseks vajalike asjaolude täiendavaks selgitamiseks võib vastutav töötleja vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra. Tähtaja pikendamisest peab vaide esitajat kirjalikult teavitama.
- (3) Vaideotsus tehakse teatavaks volitatud töötlejale ja asutusele või isikule, kelle suhtes vaidemenetlus läbi viidi.

2. osa

KOHAANDMETE REGISTREERIMINE

10. peatükk

ELUKOHA AADRESS

§ 71. Elukoha aadressi termin

- (1) Isik esitab rahvastikuregistrisse kandmiseks selle elukoha aadressi, kus ta alaliselt või peamiselt elab.
- (2) Kui isik kasutab alaliselt või peamiselt elamiseks mitut elukohta, esitab ta rahvastikuregistrisse kandmiseks kõigi nende aadressid, valides neist ühe õigusliku tähendusega elukoha aadressiks (edaspidi *elukoha aadress*). Teised elukohad kantakse rahvastikuregistrisse lisa-aadressidena.
- (3) Rahvastikuregistrisse kantud aadressid ei anna isikule õigust kasutada aadressijärgset ruumi elukohana, kui puudub ruumi kasutamise õigus seaduses sätestatud alusel.

§ 72. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi tähendus

- (1) Kui avaliku ülesande täitmine on seotud elukohajärgsusega, peab lähtuma rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressist.
- (2) Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressil on õiguslik tähendus rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäevast arvates. Elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev on:
 - 1) käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punktides 1 ja 6 sätestatud juhtudel teate esitamise kuupäev, välja arvatud juhul, kui käesoleva seaduse § 75 lõigete 2, 3 ja 5 kohaselt on elukohateates märgitud elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev;
 - 2) käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud juhtudel kande tegemise kuupäev;
 - 3) käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punktis 4 sätestatud juhul otsuse jõustumise kuupäev;
 - 4) käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punktis 7 sätestatud juhul välisriigi asutuse esitatud kuupäev;
 - 5) käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punktis 8 sätestatud juhul lapsendatud lapse ema elukoha alguse kuupäev või lapse sünniaeg, kui ema elukoha aadressi alguse kuupäev on lapse sünnikuupäevast varasem.
- (3) Aadressi muutumisel käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punktis 5 sätestatud juhul elukoha aadressi alguse kuupäev ei muutu.
- (4) Avaliku ülesande täitmisel saadetakse dokument elukoha aadressil, välja arvatud viibimiskoha aadressi olemasolu korral, sellisel juhul saadetakse dokument viibimiskoha aadressil.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud aadressil saadetud dokument loetakse kätte toimetatuks.

§ 73. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivuse lõppemine

Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi kehtivus lõpeb:

- 1) uue elukoha aadressi esitamisel selle kehtivuse alguse kuupäevale eelnenud kuupäevast;
- 2) rahvastikuregistri subjekti staatuse lõppemisel, kui viimane kehtiv elukoha aadress on Eestis.

§ 74. Isiku kohustus tagada elukoha aadressi õigsus

Rahvastikuregistri subjektiks olev isik on kohustatud tagama rahvastikuregistris enda ja oma alaealiste laste ning eestkostetavate elukoha aadressi olemasolu ja õigsuse käesolevas seaduses sätestatu kohaselt.

§ 75. Uue elukoha aadressi esitamise tähtaeg

- (1) Alaliselt teise elukohta elama asumisel esitab isik rahvastikuregistrisse kandmiseks uue elukoha aadressi viivitamata, kuid 14 päeva jooksul.
- (2) Isik võib esitada elukohateatega uue elukoha andmed tagasiulatuva kuupäevaga kuni 14 päeva elukohateate esitamise kuupäevast arvates.
- (3) Isik võib kolme kuu jooksul lapse sündist arvates esitada elukohateates lapse elukoha andmete kehtivuse algusena lapse sünnikuupäeva, kui lapse sünd on registreeritud välisriigis ja lapse elukoha andmed rahvastikuregistris puuduvad või on varem kantud rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse § 76 lõike 1 punkti 7 alusel.
- (4) Välisriiki elama asumisel teatab isik ühe kuu jooksul viimase Eesti elukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele või välisesindusele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 6 sätestatud andmed oma välisriigi elukoha kohta.
- (5) Kui isik asub elama välisriiki, võib isik esitada uue elukoha andmed etteulatuva kehtivuse alguse kuupäevaga kuni üks kuu elukohateate esitamise kuupäevast arvates. Kui isik esitab enne etteulatuva kehtivuse alguse kuupäeva saabumist uue elukoha andmed, loetakse, et isik ei ole eelmist taotlust esitanud.
- (6) Välismaalane esitab Eesti elukoha andmed ühe kuu jooksul elamisloa või elamisõiguse alusel Eestisse saabumisest arvates.
- (7) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik esitab elukoha andmed hiljemalt kolme kuu möödumisel Eestisse sisenemise päevast arvates.
- (8) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik võib Eestisse elama asudes elukoha andmete esitamisel teatada etteulatavalt Eestist lahkumise kuupäeva ja täpse elukoha aadressi välisriigis, selle puudumisel vähemalt välisriigi nimetuse.

§ 76. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi muutmise alused

- (1) Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi võib muuta:
 - 1) elukohateate alusel;
 - 2) kohaliku omavalitsuse üksuse algatusel;
 - 3) ruumi omaniku nõudmisel;
 - 4) kohtulahendi või üürivaidluskomisjoni otsuse alusel, millega isik kaotab õiguse kasutada ruumi elukohana;
 - 5) aadressi muutumisel aadressiandmete süsteemis;
 - 6) konsulaarseaduses sätestatud korras isiku teate alusel välisriigis alaliselt või peamiselt elamisel;
 - 7) välisriigi asutuselt saadud andmete alusel;
 - 8) kohtulahendi alusel, millega otsustatakse lapsendamise.
- (2) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi muutmise aluseks ei ole isiku asumine või paigutamine:
 - 1) statsionaarsele haiglaravile;
 - 2) hoolekandeametisse;
 - 3) hooldamisele perekonda, mille liige ta ei ole;
 - 4) asenduskoduteenusel;
 - 5) kinnipidamisasutusse;
 - 6) kaitseväeteenistusse.

(3) Elukoha andmete muutmise otsus tehakse kandena rahvastikuregistris. Kirjalikult vormistatakse vaid elukoha andmete muutmisest keeldumise otsus, kui menetlus on alustatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 sätestatud alustel.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud elukoha aadressi muutmise alustega seotud asjaolude kindlakstegemiseks on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus teha järelepärimisi teistesse andmekogudesse.

(5) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise korra, vormid ja nende täitmise juhendi.

§ 77. Elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmise erisused

(1) Lapse sünni registreerimisel Eestis kantakse vastsündinu elukoha aadressina rahvastikuregistrisse tema ema rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadress lapse sünni ajal. Kui ema on ajavahemikul lapse sünnist kuni sünni registreerimiseni muutnud oma elukoha andmeid rahvastikuregistris, kantakse lapse ema elukoha andmete muudatus ka lapse elukoha andmetesse.

(2) Kui välisriigi sünnidokumendi kandmisel rahvastikuregistrisse ei ole lapsel rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi, kantakse lapse elukoha aadressiks tema sünniriigi nimetus.

(3) Kui isiku andmed kantakse rahvastikuregistrisse esimest korda Eesti kodakondsust tõendava isikut tõendava dokumendi väljaandmisel, kantakse tema elukoha andmetena registrisse välisriigi nimetus, võttes aluseks isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotlusel kontaktandmetena esitatud andmed.

§ 78. Ruumi omaniku teavitamine

(1) Kui omanikule kuuluva ruumi aadressile kantakse rahvastikuregistris isiku elukoha andmed või omanikule kuuluva ruumi aadressile kantud isiku elukoha andmed kantakse teisele aadressile, teavitatakse ruumi omanikku ruumi aadressil toimunud elukoha andmete muudatustest teabevärava eesti.ee kaudu.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus või volitatud töötaja teavitab ruumi omanikku tema taotluse alusel isikutest, kelle elukoha aadressiks rahvastikuregistris on temale kuuluva ruumi aadress. Omanikule tehakse teatavaks sellele aadressile registreeritud isikute ees- ja perekonnanimed ning isikukoodid.

§ 79. Vaidlus ruumi kasutusõiguse üle

Omaniku ja isiku vaidlus ruumi kasutusõiguse üle lahendatakse tsiviilkohtupidamise korras või üürivaidluse lahendamise seaduses sätestatud korras.

§ 80. Ruumi andmete puudumine aadressiandmete süsteemis

Kui rahvastikuregistrisse kantav elukoha aadressi ei ole kantud aadressiandmete süsteemi infosüsteemi, loob volitatud töötaja kuni aadressi aadressiandmete süsteemi infosüsteemi kandmiseni kohaliku omavalitsuse üksuse pädeva asutuse taotlusel rahvastikuregistrisse ajutised aadressiandmed.

11. peatükk

ELUKOHATEADE

§ 81. Elukohateate esitamine

- (1) Isik esitab esitatava elukoha aadressi järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele elukohateate elukoha aadressi kandmiseks rahvastikuregistrisse.
- (2) Elukohateade esitatakse isiklikult kirjalikult või elektrooniliselt digitaalallkirjaga kinnitatult.
- (3) Isikud, kes soovivad rahvastikuregistrisse kanda ühel ajal sama elukoha aadressi, võivad esitada ühise elukohateate.

§ 82. Elukohateade

- (1) Elukohateates märgitakse elukohateate esitaja ja isikute kohta, kelle elukoha andmed elukohateates esitatakse, järgmised andmed:
 - 1) isikunimi;
 - 2) isikukood;
 - 3) kontaktandmed;
 - 4) olemasolu korral välisriigi isikukood;
 - 5) kontaktandmed;
 - 6) välisriigist saabumisel eelmise elukoha riik ja Eestist välismaale lahkumise aeg;
 - 7) rahvus;
 - 8) emakeel;
 - 9) haridustase.
- (2) Elukohateates märgitakse uue elukoha kohta:
 - 1) elukoha aadress;
 - 2) ruumi kasutamise alus;
 - 3) ruumi omaniku nõusolek, kui elukohateate esitaja ei ole ruumi omanik või elukohateatele ei ole lisatud ruumi kasutamise õigust tõendavat dokumenti;
 - 4) elukoha alguskuupäev.
- (3) Lisaks märgitakse elukohateatele:
 - 1) olemasolu korral lisa-aadressid;
 - 2) alaealise lapse elukoha registreerimisel vajaduse korral teise hooldusõigusliku vanema nõusolek.
- (4) Elukohateatele lisatakse:
 - 1) ruumi kasutamise õigust tõendav dokument, kui elukohateate esitaja ei ole ruumi omanik või elukohateatele ei ole lisatud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 sätestatud nõusolekut;
 - 2) laevapere liikmeks olemist tõendava dokumendi koopia elukoha registreerimisel laevas;
 - 3) muud olulisi asjaolusid tõendavad dokumendid.

§ 83. Elukohateate säilitamine

- (1) Elukoha andmed rahvastikuregistrisse kandnud asutus säilitab paberil esitatud elukohateateid kümme aastat.
- (2) Käesoleva seaduse §-s 87 sätestatud juhul säilitab paberil esitatud elukohateateid elukohateate vastu võtnud asutus või isik.

§ 84. Ruumi andmed

(1) Ruum, mida isik kasutab elukohana ja mille aadressi isik elukohateates elukohana märgib, peab olema elamu või korter, mis on kasutatav alaliseks elamiseks (edaspidi *eluruum*), välja arvatud juhul, kui isik:

- 1) taotleb ehitatava hoone või muu ruumi aadressi elukoha aadressina rahvastikuregistrisse kandmist;
- 2) tõendab sellise ruumi kasutamist elukohana, mis ei ole eluruum;
- 3) taotleb Eesti laevaregistrisse kantud laeva laevapere liikmena laeva ja selle kodusadama asukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse kandmist oma elukoha aadressiks.

§ 85. Ruumi omaniku nõusolek

(1) Kui isik ei ole elukohateates märgitud eluruumi omanik, lisab ta elukohateatele eluruumi kasutamise õigust tõendava dokumendi koopia või eluruumi omaniku loa elukohateates nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse.

(2) Kui ruumi omanik ei anna nõusolekut registreerida elukohateates märgitud isikute elukoha aadressina rahvastikuregistris temale kuuluva eluruumi aadress, on isikul õigus pöörduda kohaliku omavalitsuse üksuse poole, kes viib läbi käesoleva seaduse 12. peatükis sätestatud menetluse.

§ 86. Elukohateade alaealise lapse ja eestkostetava kohta

(1) Alaealise lapse elukoha aadressina märgitakse elukohateates tema vanema või eestkostja elukoha aadress.

(2) Vanem või eestkostja võib taotleda enda elu- või asukohaks mitteoleva ruumi aadressi kandmist rahvastikuregistrisse oma alaealise lapse või eestkostetava elukoha aadressina.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib kohaliku omavalitsuse üksus küsida alaealise lapse või eestkostetava elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise kohta sotsiaaltöötaja arvamust.

(4) Kui piiratud teovõimega täisealisel isikul või alaealisel isikul, kes vajab eestkostet või kelle üle on seatud eestkoste, ei ole rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi, lähtutakse elukoha andmete kandmisel rahvastikuregistrisse perekonnaseaduse § 176 lõikes 4 sätestatust.

(5) Alaealise lapse elukoha registreerimisel järgitakse perekonnaseaduse §-s 120 sätestatut.

§ 87. Välisriigi elukoha aadressi esitamine elukohateatega

(1) Välisriigi elukoha aadressi kandmiseks rahvastikuregistrisse esitab välisriigis alaliselt või peamiselt elav rahvastikuregistri subjekt kirjalikult elukohateate viimasele Eesti elukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele.

(2) Elukohateatega välisriigi aadressi esitades ei pea lisama eluruumi kasutamise õigust tõendavat dokumenti ega eluruumi omaniku luba elukohateates nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse.

(3) Elukohateates märgitakse täpne elukoha aadress välisriigis, selle puudumisel vähemalt riigi nimetus.

§ 88. Elukoha aadressi kandmine rahvastikuregistrisse elukohateate alusel

Kohaliku omavalitsuse üksus kontrollib elukohateate saamisest arvates kümne tööpäeva jooksul elukohateates esitatud andmete ja elukohateate vastavust kehtestatud nõuetele ning

kannab elukoha aadressi rahvastikuregistrisse või keeldub selle tegemisest käesoleva seaduse § 91 lõikes 1 sätestatud alustel.

§ 89. Elukohateate esitamine avalikku ülesannet täitvale asutusele või isikule

(1) Kui rahvastikuregistri subjektiks olev isik pöördub menetluse käigus avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku poole, võib isik esitada elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks vastavale asutusele või isikule elukohateate.

(2) Avalikku ülesannet täitev asutus ja isik edastavad rahvastikuregistrisse kandmiseks elukohateate andmesidevõrgu kaudu kohaliku omavalitsuse üksusele, mille territooriumil elukohateates märgitud elukoha aadress asub. Kohaliku omavalitsuse üksus kannab isiku elukoha aadressi rahvastikuregistrisse või keeldub selle tegemisest käesoleva seaduse §-s 88 sätestatud korras.

(3) Avalikku ülesannet täitva asutuse ja isiku poolt elukoha aadresside edastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutusteks on esimese ja teise astme kohtuasutused ja isikuks notar.

(5) Täiendavate käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutuste loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 90. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise erisus valimistel

(1) Kui hääleõiguslik isik, kelle elukoha aadress ei ole kantud rahvastikuregistrisse, esitab elukohateate ajavahemikus Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu või Euroopa Parlamendi valimise või rahvahääletuse eelhääletamise esimesest päevast kuni valimis- või rahvahääletuspäevani, kannab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistrisse viivitamata.

(2) Kui elukohateate esitajal ei ole võimalik lisada elukohateatele eluruumi kasutamise õigust tõendava dokumendi koopiat või eluruumi omaniku luba elukohateates nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse, kantakse elukoha aadress rahvastikuregistrisse vähemalt linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega.

(3) Kui isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetes ei ole 30 päeva jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel elukoha andmete muutmist toimunud muudatust, lõpetatakse tema elukoha andmete kehtivus rahvastikuregistris.

§ 91. Elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmisest keeldumise alused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus keeldub elukohateates märgitud elukoha andmete kandmisest rahvastikuregistrisse, kui:

1) isik ei ole elukohateates nimetatud eluruumi omanik ja tal puudub eluruumi kasutamiseks ruumi omaniku luba või ruumi kasutamise õigust tõendav dokument;

2) tegemist ei ole eluruumiga, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud juhtudel;

3) elukohateates esitatud andmed on puudulikud;

4) isik on esitanud elukohateates valeandmeid;

5) isik taotleb enda elu- või asukohaks mitteoleva ruumi aadressi kandmist rahvastikuregistrisse oma alaealise lapse või eestkostjaluse elukoha aadressina ja taotluse rahuldamine ei vasta taotleja alaealise lapse või eestkostjaluse huvidele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud ei kohaldata ruumi omaniku perekonnaliikmetele, sealhulgas abikaasale, alaealisele lapsele ja töövõimetule vanemale.

12. peatükk

ELUKOHA ANDMETE KANDMINE RAHVASTIKUREGISTRISSE KOHALIKU OMAVALITSUSE ÜKSUSE ALGATUSEL

§ 92. Asutuse teade isiku viibimisest kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil

Sotsiaalhoolekande-, meditsiini-, pääste-, politsei- või muu asutus teatab kohaliku omavalitsuse üksusele oma ülesannete täitmise käigus kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil avastatud püsivalt viibivatest isikutest, kelle elukoha aadress ei ole kantud rahvastikuregistrisse või kes isiku kinnitusel ei kasuta enam rahvastikuregistrisse kantud aadressi oma elukohana. Teates märgitakse isiku elukoha aadress või selle puudumine.

§ 93. Kohaliku omavalitsuse üksuse algatuse alus

Kui kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil püsivalt viibiva rahvastikuregistri subjektiks oleva isiku elukoha aadress ei ole kantud rahvastikuregistrisse või isiku kinnitusel ei kasuta ta enam rahvastikuregistrisse kantud aadressi oma elukohana, peab kohaliku omavalitsuse üksuse pädev asutus algatama elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmise või muutmise käesoleva seaduse §-s 92 nimetatud asutuse või isiku antud andmete alusel käesolevas peatükis sätestatud korras.

§ 94. Kohaliku omavalitsuse üksuse menetlus

(1) Kui isiku elukoht on teada, küsib kohaliku omavalitsuse üksuse pädev asutus enne elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmist isikult ja elukohaks oleva ruumi omanikult kirjalikku nõusolekut kanda nimetatud aadress isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse.

(2) Kui nii isik kui ka ruumi omanik ei teata kohaliku omavalitsuse üksusele järelepärimise väljasaatmisest arvates 30 päeva jooksul oma nõusolekust isiku elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmisega elukohaks oleva ruumi täpsusega, kantakse rahvastikuregistrisse isiku elukoha aadress linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega. Lisa-aadressiks märgitakse isiku teadaolev aadress.

(3) Kui isiku elukoht ei ole teada, kantakse tema elukoha aadress rahvastikuregistrisse linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega.

13. peatükk

ELUKOHA ANDMETE MUUTMINE RUUMI OMANIKU NÕUDMISEL

§ 95. Ruumi omaniku taotlus isiku elukoha andmete muutmiseks

(1) Ruumi omanikul on õigus taotleda kohaliku omavalitsuse üksuse pädevalt asutuselt isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi andmete muutmist, kui:

- 1) isiku elukohaks on märgitud omanikule kuuluv ruum;
- 2) isikul ei ole õigust kasutada omaniku ruumi oma elukohana ja
- 3) isik ei kasuta omaniku ruumi elukohana.

(2) Elukoha andmete muutmise taotlemisel kinnitab ruumi omanik allkirjaga käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud asjaolusid.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksusele teadaolevalt ei kasuta isik omanikule kuuluvat ruumi oma elukohana, siis on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus teha järelepärimine selle ruumi omanikule, mille aadress on kantud isiku elukoha andmetena rahvastikuregistrisse. Kui ruumi omanik teatab, et isik ei kasuta omanikule kuuluvat ruumi elukohana ja tal ei ole õigust kasutada omanikule kuuluvat ruumi oma elukohana, on omaniku teade käsitatav käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusena.

(4) Ruumi omanik on kohustatud teatama kohaliku omavalitsuse üksusele järelepärimise saamisest arvates kümne päeva jooksul nimetatud ruumi oma elukohana kasutavate isikute ees- ja perekonnanime ning isikukoodi või sünniaja.

§ 96. Isiku teavitamine

Kui isiku teavitamiskohustus ei ole täidetud muul moel, teeb kohaliku omavalitsuse üksus ruumi omaniku taotluse selle saamisest arvates kümne tööpäeva jooksul isikule posti teel teatavaks rahvastikuregistris märgitud elukoha aadressil ja avalikult ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Ametlikes Teadaannetes avaldatakse teadaande avaldamise põhjus, isiku ees- ja perekonnanime ning sünniaeg.

§ 97. Omaniku taotluse rahuldamisest keeldumise alused

Kohaliku omavalitsuse üksus ei rahulda ruumi omaniku taotlust muuta isiku elukoha andmeid, kui:

- 1) isik tõestab taotluse kättetoimetamisest või Ametlikes Teadaannetes avaldamisest arvates 30 päeva jooksul dokumentaalselt oma õigust kasutada ruumi oma elukohana;
- 2) isiku ja omaniku vahel on pooleli kohtuvaidlus ruumi kasutusõiguse üle.

§ 98. Isiku elukoha andmete muutmise

(1) Omaniku nõudmisel isiku elukoha andmete muutmisel lõpetatakse isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivus. Kui isik asub käesoleva seaduse § 77 lõikes 2 nimetatud asutuses, on isikul või tema seaduslikul esindajal õigus taotleda isiku elukoha aadressi säilitamist rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega.

(2) Eestis elukoha registreerinud Euroopa Liidu kodaniku, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha andmete muutmisel käesolevas paragrahvis sätestatud alustel säilitatakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas tema elukoha aadress riigi täpsusega.

14. peatükk

MUUD ELUKOHA AADRESSI MUUTMISE ALUSED

§ 99. Üürivaidlust lahendava komisjoni otsus või ruumi kasutusõiguse kohtulahend

(1) Üürivaidlust lahendava komisjoni jõustunud otsus või jõustunud kohtulahend ruumi kasutusõiguse olemasolu või puudumise kohta on aluseks kohaliku omavalitsuse üksusele elukoha aadressi muutmiseks rahvastikuregistris.

(2) Kui isik kaotab õiguse kasutada ruumi elukohana üürivaidluskomisjoni või kohtulahendi otsuse alusel, säilitatakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas isiku elukoha aadress

linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega. Kui isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmeid ei ole 30 päeva jooksul pärast käesoleva lõike alusel elukoha andmete muutmist muudetud, lõpetatakse tema elukoha andmete kehtivus rahvastikuregistris.

§ 100. Elukoha aadressi muutmise aadressiandmete muutumisel

(1) Aadressiandmete muutumisel aadressiandmete süsteemi infosüsteemis muudetakse isiku elukoha aadressi andmed rahvastikuregistris.

(2) Kui isiku elukoha aadressina on rahvastikuregistrisse kantud aadress, kus puudub aadressiobjekt, või kui aadressiandmete süsteemi infosüsteemis toimunud aadressiandmete muudatuste alusel ei ole võimalik tuvastada isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha uut aadressi, teeb kohaliku omavalitsuse üksuse pädev asutus vastavad muudatused rahvastikuregistris, säilitades rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas isiku elukoha aadressi linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega.

(3) Isiku teavitamise elukoha muutunud aadressist korraldab isiku elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse pädev asutus.

§ 101. Välisriigi elukoha aadressi esitamine konsulaarametnikule

Püsivalt välisriigis elav Eesti kodanik ja konsulaarseaduses sätestatud välismaalane esitavad välisriigi elukoha aadressi kandmiseks rahvastikuregistrisse konsulaarseaduses sätestatud korras taotluse Eesti konsulaarametnikule, kes kannab esitatud elukoha andmed rahvastikuregistrisse.

15. peatükk

VIIBIMISKOHA AADRESS, KONTAKTANDMED JA LISA-AADRESS

§ 102. Viibimiskoha termin

(1) Isiku viibimiskoha aadress kantakse rahvastikuregistrisse isiku üle kolme kuu kestval asumisel või paigutamisel:

- 1) hoolekandeametisse;
- 2) hooldamisele perekonda, mille liige ta ei ole;
- 3) asenduskoduteenusele;
- 4) kinnipidamisasutusse;
- 5) kaitseväeteenistusse;
- 6) üliõpilaskodusse või ühiselamusse;
- 7) Eesti riigi või tööandja poolt välislähetusse või välisteenistusse;
- 8) välismaale õppimise eesmärgil.

(2) Kui rahvastikuregistris puuduvad isiku elukoha andmed, loetakse viibimiskoha andmed ka elukoha andmeteks.

(3) Isiku viibimiskoha aadressina rahvastikuregistrisse kantud aadressi ei saa kanda samaaegselt rahvastikuregistrisse isiku elukoha andmete, kontaktandmete või lisa-aadressina.

§ 103. Viibimiskoha muutmise alus

(1) Isiku viibimiskoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmiseks või lõpetamiseks on isiku käesoleva seaduse § 102 lõikes 1 nimetatud kohta paigutanud või lähetanud või muu asutus kohustatud esitama viivitamata rahvastikuregistrile digitaalse teate.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kantakse viibimiskoha aadressina rahvastikuregistrisse sama aadress, mis on varem kantud registrisse isiku kontaktandmete või lisa-aadressina, lõpetatakse nende kehtivus kontaktandmete või lisa-aadressina.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates märgitakse isiku isikunimi, isikukood, viibimiskoha aadress, alguskuupäev ja isiku asumisel viibimiskohta tähtajaliselt viibimise lõppkuupäev.

(4) Isiku viibimiskoha aadressi andmeandjate loetelu ja andmete esitamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 104. Isiku kohustus tagada kontaktandmete õigsus

Rahvastikuregistri subjektiks olev isik on kohustatud tagama tema kontaktandmete olemasolu ja õigsuse rahvastikuregistris käesolevas seaduses sätestatu kohaselt.

§ 105. Kontaktandmete ja lisa-aadressi rahvastikuregistrisse kandmise alused

(1) Isiku kontaktandmed ja lisa-aadressid võib rahvastikuregistrisse kanda:

- 1) käesoleva seaduse §-s 81 sätestatud elukohateatega;
- 2) kohalikule omavalitsusele esitatud kirjaliku avalduse alusel;
- 3) teabevärava eesti.ee kaudu esitatud avalduse alusel;
- 4) konsulaarametnikule esitatud teate alusel;
- 5) välisriigi asutuselt saadud andmete alusel;
- 6) käesoleva seaduse §-s 106 sätestatud korras.

(2) Isik saab rahvastikuregistrisse kantud kontaktandmete ja lisa-aadresside kehtivuse lõpetada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 sätestatud viisil.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud andmed kantakse rahvastikuregistrisse lisa-aadressina, kui teates edastatud aadress on andmed edastanud riigis ajutiseks või teiseks elukohaks.

§ 106. Lisa-aadresside ja kontaktandmete esitamine avalikku ülesannet täitvale asutusele või isikule

(1) Kui rahvastikuregistri subjektiks olev isik pöördub menetluse käigus käesoleva seaduse § 89 lõigetes 4 ja 5 nimetatud asutuse või isiku või kohaliku omavalitsuse üksuse poole ning esitab menetluse käigus lisa-aadresse ja kontaktandmeid, mis erinevad isiku rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 6–8 nimetatud andmetest, muudetakse vastavad andmed isiku poolt avalikku ülesannet täitvale asutusele või isikule esitatud isiku lisa-aadresse ja kontaktandmeid sisaldava dokumendi alusel käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud korras.

(2) Käesoleva seaduse § 89 lõigetes 4 ja 5 nimetatud asutus või isik või kohaliku omavalitsuse üksus kannab kontaktandmed rahvastikuregistrisse.

(3) Käesoleva seaduse § 89 lõigetes 4 ja 5 nimetatud asutuse ja isiku poolt lisa-aadresside ja kontaktandmete rahvastikuregistrisse kandmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 107. Kontaktandmete ja lisa-aadressi rahvastikuregistrisse kandmisest keeldumine

Isiku kontaktandmete ja lisa-aadresside rahvastikuregistrisse kandmisest keeldutakse, kui kontaktandmete või lisa-aadressina esitatud aadress on varem kantud rahvastikuregistrisse isiku elukoha- või viibimiskoha aadressi, kontaktandmete või lisa-aadressina.

3. OSA

RAKENDUSSÄTTED

16. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 108. Rahvastikuregistri moodustamine

(1) Rahvastikuregister on moodustatud rahvastiku arvestuse andmebaasi, Eesti hääleõiguslike kodanike riiklikku registri ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riiklikku registrisse kantud andmete alusel.

(2) Rahvastikuregister võeti kasutusele 2002. aasta 1. jaanuaril.

§ 109. Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud andmed

Rahvastikuregistri andmeteks on ka käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis nimetatud andmed, kui need on kantud rahvastikuregistrisse andmete kandmise ajal kehtinud õigusakti alusel.

§ 110. Tegevusala andmed

Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud tegevusala andmed muudetakse käesoleva seaduse jõustumisel rahvastikuregistri mitteaktuaalseteks andmeteks.

§ 111. Sideaadressi andmed

Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud sideaadressi andmed muudetakse käesoleva seaduse jõustumisel lisa-aadressi andmeteks.

§ 112. Enne käesoleva seaduse jõustumist ruumi omaniku nõudmisel muudetud isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivuse lõpetamine

Enne käesoleva seaduse jõustumist ruumi omaniku nõudmisel isiku elukoha muudetud andmed, mis on rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas säilitatud linna ja linnaosa või valla ja osavalla või asustusüksuse täpsusega, kehtivad üks aasta pärast käesoleva seaduse jõustumist. Kui selle aja jooksul ei ole isiku elukoha andmeid muudetud, lõpetatakse isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivus. Eestis elukoha registreerinud Euroopa Liidu kodaniku, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha andmetena säilitatakse tema elukoha aadress riigi täpsusega. Kui isik asub käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 nimetatud asutuses, on isikul või tema seaduslikul esindajal õigus taotleda isiku elukoha aadressina varasema linna ja linnaosa või valla ja osavalla täpsusega aadressi taastamist.

§ 113. Rahvastikuregistri andmete töötlemise lepingute kehtivuse lõpetamine

Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistri andmete töötlemiseks sõlmitud lepingute tingimused kantakse juurdepääsude menetlemise infosüsteemi. Lepingud kehtivad kuni käesoleva seaduse § 53 lõikes 1 sätestatud tingimuste juurdepääsude menetlemise infosüsteemi ülekandmiseni.

17. peatükk

TEISTE SEADUSTE MUUTMINE

§ 114. Perekonnaseisutoimingute seaduse muutmine

Perekonnaseisutoimingute seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 9 lõike 5 punkt 12 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvi 9 lõige 9 tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahvi 11 lõike 2 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Asendatud andmed kantakse rahvastikuregistri mitteaktuaalsete andmete hulka.“;

- 4) paragrahvi 15 lõike 1 teises lauses ja § 152 lõike 1 punktis 3 asendatakse tekstiosa „§ 72 lõikes 3“ tekstiosaga „§ 55 lõikes 5“;

- 5) paragrahvi 22 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lapse isikunimi, sugu, sünniaeg, isikukood, sünnikoht, kodakondsus, emakeel ja rahvus;“

- 6) seadust täiendatakse §-ga 16¹ järgmises sõnastuses:

„§16¹. Rahvastikuregistrisse kandmata perekonnaseisuandmed

(1) Kui avaliku ülesande täitmisel kasutatakse rahvastikuregistri subjekti andmeid, kuid isiku kohta koostatud perekonnaseisuakti andmeid ei ole kantud rahvastikuregistrisse, võib avalikku ülesannet täitev asutus või isik lähtuda perekonnaseisutunnistusele kantud andmetest või taotleda vastutava töötaja kaudu perekonnaseisuasutuselt perekonnaseisuakti andmete kandmist rahvastikuregistrisse.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul on tegemist välisriigi dokumendiga, võib avalikku ülesannet täitev asutus või isik lähtuda välisriigi dokumenti kantud andmetest, olles rahvastikuregistrisse kandmisele kuuluvate andmete puhul andmeandjaks rahvastikuregistri seaduse § 29 lõikes 2 sätestatu kohaselt.“;

- 7) seadust täiendatakse §-ga 55⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 55⁴. Enne 1995. aasta 1. jaanuari toimunud lapsendamisel muudetud sünnikuupäeva taastamine

Kui isiku sünnikuupäeva on muudetud enne 1995. aasta 1. jaanuari toimunud lapsendamise käigus, taastatakse isiku avalduse alusel esmasel sünni registreerimisel sünniakti märgitud sünnikuupäev.“.

§ 115. Nimeseaduse muutmise

Nimeseaduse §-s 16 tehakse järgmised muudatused:

- 1) lõike 2 punkt 9 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) lõige 10 tunnistatakse kehtetuks.

§ 116. Riigikogu valimise seaduse muutmise

Riigikogu valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 20 lõike 3 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) elukoha aadress;“;

- 2) paragrahvi 20 lõiget 3 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) viibimiskoha aadress.“;

- 3) paragrahvi 21 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Valijakaarti ei saadeta valijale, kelle elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega ja kelle viibimiskoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud.“;

- 4) paragrahvi 21 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) valija elukoha aadress ja olemasolu korral viibimiskoha aadress;“;

- 5) paragrahvi 21 lõiget 21 täiendatakse neljanda lausega järgmises sõnastuses:

„Elektronilise valijakaardi tellinud valijale saadetakse elektroniline valijakaart ka siis, kui tema elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega.“;

- 6) paragrahvi 22 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Valijate nimekirja koostamise aluseks on käesoleva seaduse § 20 lõikes 3 ettenähtud andmed valimispäevale eelneva 30. päeva seisuga. Valijate nimekirja koostamisel võetakse arvesse ka käesoleva seaduse § 20 lõike 3 punktides 1–6 nimetatud andmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatused. Elukoha ja viibimiskoha aadressiandmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatusi arvesse ei võeta.“;

- 7) paragrahvi 22 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Valija kantakse selle valimisjaoskonna valijate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud elukoht 30. päeval enne valimispäeva. Kui rahvastikuregistris valija elukoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud ja on olemas viibimiskoha aadress, kantakse valija selle valimisjaoskonna valijate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud viibimiskoha aadress 30. päeval enne valimispäeva. Kui valija elukoha andmed on kantud rahvastikuregistrisse valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega, kantakse valija käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel määratud valimisjaoskonna valijate nimekirja.“;

8) paragrahvi 22 lõike 5 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) elu- või viibimiskoha aadress.“.

§ 117. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 24 lõike 3 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) elukoha aadress.“;

2) paragrahvi 24 lõiget 3 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) viibimiskoha aadress.“;

3) paragrahvi 26 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Valijakaarti ei saadeta valijale, kelle elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega ja kelle viibimiskoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud.“;

4) paragrahvi 26 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) valija elukoha aadress ja olemasolu korral viibimiskoha aadress;“;

5) paragrahvi 26 lõiget 21 täiendatakse neljanda lausega järgmises sõnastuses:

„Elektronilise valijakaardi tellinud valijale saadetakse elektrooniline valijakaart ka siis, kui tema elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega.“;

6) paragrahvi 27 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Valijate nimekirja koostamise aluseks on käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 ettenähtud andmed valimispäevale eelneva 30. päeva seisuga. Valijate nimekirja koostamisel võetakse arvesse ka käesoleva seaduse § 24 lõike 3 punktides 1–7 nimetatud andmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatused. Elukoha ja viibimiskoha aadressiandmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatusi arvesse ei võeta.“;

7) paragrahvi 27 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Valija kantakse selle valimisjaoskonna valijate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud elukoht 30. päeval enne valimispäeva. Kui rahvastikuregistrisse ei ole kantud valija elukoha aadressi ja on olemas viibimiskoha aadress, kantakse valija selle valimisjaoskonna valijate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud viibimiskoha aadress 30. päeval enne valimispäeva. Kui valija elukoha andmed on kantud rahvastikuregistrisse valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega, kantakse valija käesoleva seaduse § 10 lõike 2 punkti 5 alusel määratud valimisjaoskonna valijate nimekirja.“;

8) paragrahvi 27 lõike 5 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) elu- või viibimiskoha aadress.“.

§ 118. Euroopa Parlamendi valimise seaduse muutmise

Euroopa Parlamendi valimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 17 lõike 3 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) elukoha aadress.“;

2) paragrahvi 17 lõiget 3 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) viibimiskoha aadress.“;

3) paragrahvi 19 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Valijakaarti ei saadeta valijale, kelle elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega ja kelle viibimiskoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud.“;

4) paragrahvi 19 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) valija elukoha aadress ja olemasolu korral viibimiskoha aadress;“;

5) paragrahvi 19 lõiget 21 täiendatakse neljanda lausega järgmises sõnastuses:

„Elektroonilise valijakaardi tellinud valijale saadetakse elektrooniline valijakaart ka siis, kui tema elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega.“;

6) paragrahvi 20 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Valijate nimekirja koostamise aluseks on käesoleva seaduse § 17 lõikes 3 ettenähtud andmed valimispäevale eelneva 30. päeva seisuga. Valijate nimekirja koostamisel võetakse arvesse ka käesoleva seaduse § 17 lõike 3 punktides 1–6 nimetatud andmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatused. Elukoha ja viibimiskoha

aadressiandmetes pärast valimispäevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatusi arvesse ei võeta.“;

7) paragrahvi 20 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Valija kantakse selle valimisjaoskonna valijate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud elukoht 30. päeval enne valimispäeva. Kui rahvastikuregistris valija elukoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud ja on olemas viibimiskoha aadress, kantakse valija selle valimisjaoskonna valijate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud viibimiskoha aadress 30. päeval enne valimispäeva. Kui valija elukoha andmed on kantud rahvastikuregistrisse valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega, kantakse valija käesoleva seaduse § 7 lõike 2 punkti 5 alusel määratud valimisjaoskonna valijate nimekirja.“;

8) paragrahvi 20 lõike 5 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) elu- või viibimiskoha aadress.“.

§ 119. Rahvahääletuse seaduse muutmine

Rahvahääletuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 21 lõike 3 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) elukoha aadress.“;

2) paragrahvi 21 lõiget 3 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) viibimiskoha aadress.“;

3) paragrahvi 22 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahvastikuregistri vastutav töötaja korraldab hääletajakaardi koostamise ja hääletajale saatmise hiljemalt 20. päeval enne rahvahääletuse päeva. Hääletajakaarti ei saadeta hääletajale, kelle elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega ja kellel viibimiskoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud. Kui samal päeval korraldatakse mitu rahvahääletust, saadetakse hääletajale üks hääletajakaart.“;

4) paragrahvi 22 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) hääletaja elukoha aadress ja olemasolu korral viibimiskoha aadress;“;

5) paragrahvi 22 lõiget 21 täiendatakse neljanda lausega järgmises sõnastuses:

„Elektronilise valijakaardi tellinud hääletajale saadetakse elektrooniline valijakaart ka siis, kui tema elukoha aadress on rahvastikuregistrisse kantud valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega.“;

6) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Hääletajate nimekirja koostamise aluseks on käesoleva seaduse § 21 lõikes 3 ettenähtud andmed rahvahääletuse päevale eelneva 30. päeva seisuga. Hääletajate nimekirja koostamisel võetakse arvesse ka käesoleva seaduse § 21 lõike 3 punktides 1–6 nimetatud andmetes pärast rahvahääletuse päevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatused. Elukoha ja viibimiskoha aadressiandmetes pärast rahvahääletuse päevale eelnevat 30. päeva tehtud muudatusi arvesse ei võeta.“;

7) paragrahvi 23 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hääletaja kantakse selle jaoskonna hääletajate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud elukoht 30. päeval enne rahvahääletuse päeva. Kui rahvastikuregistris hääletaja elukoha aadressi ei ole rahvastikuregistrisse kantud ja on olemas viibimiskoha aadress, kantakse hääletaja selle hääletusjaoskonna hääletajate nimekirja, mille territooriumil asub tema rahvastikuregistrisse kantud viibimiskoha aadress 30. päeval enne hääletuspäeva. Kui hääletaja elukoha andmed on kantud rahvastikuregistrisse valla või linna, Tallinnas linnaosa täpsusega, kantakse hääletaja käesoleva seaduse § 11 lõike 2 punkti 5 alusel määratud jaoskonna hääletajate nimekirja.“;

8) paragrahvi § 23 lõike 5 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) elu- või viibimiskoha aadress.“.

§ 120. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn, ”...” 2016. a

Algatab Vabariigi Valitsus ”...”2016. a

(allkirjastatud digitaalselt)